

[Holstein.]

o. s. v., ja, saa er der jo ikke sket noget nyt efter denne Lov, saa er den ikke nogen Fornysele. Og hvis det paa den anden Side har været Meningens at skabe en ny Lovregel gennem Domstolens Praksis, gennem en ny Praksis fra Domstolens Side, ja, saa ved de paagældende jo ikke, hvad det er, der er utilbørligt, førend denne Lov, der skal laves af Domstolene, er dannet. Forholdet er i Virkeligheden det, at Rigsdagen delegerer til Domstolene at udarbejde en Lov i Domstolspraksis, en Lovregel om, hvad der paa dette Omraade skal være utilbørligt, forudsat, at Utilbørligheden ikke allerede er angivet i gældende Ret.

Det ærede Medlem Hr. Jesper Simonsen paaberaaber sig Aftaleloven af 1917 og muligvis de Analogier, der kan udledes af Aftaleloven, og nævnte udtrykkeligt, at naar Priserne staa i aabenbart Misforhold til Ydelsen, eller der foreligger et Brud paa almindelig Hæderlighed, saa skrider Domstolene ind. Ja, men vil det ærede Medlem mene, at der ikke skal gaas videre her, end der skal efter Aftalelovens Bestemmelser, vil det ærede Medlem bruge Aftalelovens Bestemmelser som Paradigma, som Rettesnor for Domstolens Fastsættelse af fremtidig Praksis om, hvad der skal være utilbørligt, ja, saa er det i Virkeligheden en meget, meget beskeden og begrænset Reform, der foretages her, for saa vidt angaar Domstolens Kompetence.

Men det fremgaar slet ikke klart af Loven, hvad der er Meningens her, og hvis det er Meningens, at der skal foretages en videregaaende Reform af Domstolene paa dette Omraade, saa vil jeg hævde, at saa har de paagældende, som anklages, ikke nogen Mulighed for at vide paa Forhaand, hvad det er, som er utilbørligt, og hvad der ikke er utilbørligt. Hvis saa Forholdet endda blot var dette, at de paagældende kun risikerede, at deres Aftale blev kendt ugyldig, saadan at det var et rent civilretligt Søgmaal ved Domstolene, der var Tale om, saa kunde det endda diskuteres. Men i § 5 staa, at den anklagede ved Siden af, at disse Aftaler skal kendes ugyldige og uforbindende af Domstolene, naar Domstolene finder, at Aftalen har medført utilbørlige Prisdannelser, skal idømmes Bøde. Er det en privat Politisag, eller er det en offentlig Politisag, eller er det et civilt Søgmaal, hvor man idømmer Straffebøde ved Siden af at erkende Kontrakten ugyldig? Jeg vil nok have Lov til at spørge den ærede Ordfører, som selv

er Landsretsdommer, og Ordføreren for Venstrem, hvad Meningens er med denne mærkelige juridiske Innovation.

I Loven om Erhvervsfrihed, § 1, hvor der staa, at kollektive Aftaler, som uberegtiget tilsigter at begrænse den enkeltes Arbejds- og Erhvervsfrihed, er ugyldige, er der ingen Bestemmelser om Straffebøder. Altsaa, hvor der er truffet kollektive Aftaler mellem næringsdrivende indbyrdes eller mellem trustlignende Virksomheder, enten saaledes, at en Part i Aftalen kan føle sig brøsthølden overfor den, han har kontraheret med, og bagefter sige: det var ulovligt, hvad I fik mig med paa, og jeg forlanger det kendt ugyldigt ved Domstolene! — eller en Borger ude i det frie Erhverv har anlagt Sag for at faa en kollektiv Aftale kendt ugyldig, fordi han føler sig trykket i sin Virksomhed, der bliver Kontrakten ganske vist kendt ugyldig, men der er sandelig ikke Tale om, at de paagældende bliver straffet med Bøde derfor; det staa der ikke et Ord om i Loven om Arbejds- og Erhvervsfrihed. Der er det en rent civil Erstatningssag, her derimod en Straffesag.

Og hvorefter straffes man, efter hvilke Lovbestemmelser straffes man? For lad gaa med, at man paa det civilretlige Omraade kan være ret laks, det vil sige, det er selvfølgelig uheldigt at være det mere end strengt nødvendigt, mere, end det lovteknisk er nødvendigt. Men paa det strafferetlige Omraade at lade en Straf være afhængig af, om en Domstol, udenfor det, der hidtil var gældende Ret, skønner, at en Aftale er utilbørlig, det har man aldrig set før i Strafferetten. Det faar det ærede Medlem undskylde mig, og jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem Hr. Jesper Simonsen, som selv er Landsretsdommer, vil være i Stand til at paavise noget Eksempel derpaa.

Saa vidtgaende er altsaa Bestemmelserne i det Forslag, som Venstre her har tiltraadt, baade med Hensyn til Arten og Omfanget af dette Udvalgs kontrolerende Myndighed og med Hensyn til Retshaandhævelsesmaaden og Retshaandhævelsesmidlerne imod de Utilbørligheder, disse nye Utilbørligheder, som der er Tale om ved denne Lov at rykke indenfor det danske Retsomraade. Det er efter min Formening retligt set saadanne Dispositioner, at det i Virkeligheden er en Negation af den lovgivende Myndighed at vedtage saadanne Bestemmelser.

Det er ikke en virkelig Lov, man giver, men man negerer Rigsdagens lovgivende